

Daf Headlines

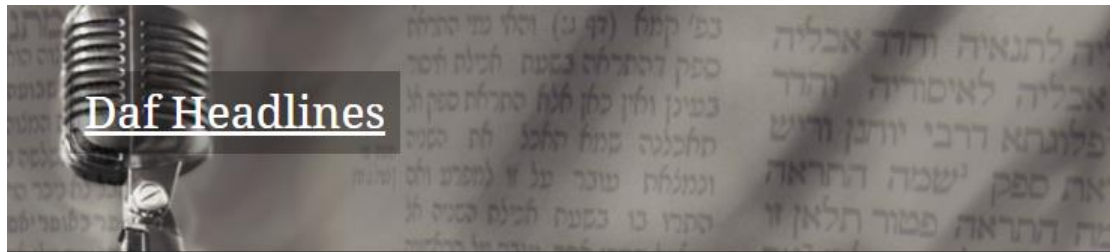
2/21/21 - Pesachim Daf 92 - Do you have to travel to another city to fulfill a Mitzva?

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף צב עמוד ב

משנה. מי שהיה טמא או בדרך רחוקה וכו'.

מנחת חינוך מצוה ה אות יג

והנה מבואר דנשים ועבדים חייבין בפסח, אף דפטורים מן הראיה מ"מ הכל מודים דחייבין בפסח, כמבואר בש"ס שהבאתי לעיל [אות י"א], אך שאר פטורים מן הראיה כגון חרש באזנו אחת או חיגר או מי שאין לו קרקעות וכדומה דפטורים מן הראיה שחשבם הר"מ פ"ב מחגיגה ה"א, מדסתם הר"מ משמע בפשיטות דחייבין בפסח, דבראיה ילפינן מקראי, ומה ענין פסח לראיה. אך התוס' פסחים ג' ע"ב ד"ה מאליה כתבו, הא דלא הלך רבי יהודה בן בתירא לירושלים, שמא לא היה לו קרקע, או זקן היה שאינו יכול לעלות ברגליו, דפטורין מפסח כמו מראיה, א"נ נציבין חוץ לארץ הוי. משמע מדבריהם דכל הפטורים מראיה פטורים מפסח. ועיין משנה למלך פ"א מקרבן פסח ה"א דתמה על דבריהם מנלן זה, וגם מה שכתבו דנציבין חוץ לארץ הוי, לא ידעינן היכא איתא דחוץ לארץ פטור מקרבן פסח, ולא מצינו שהדר בחוץ לארץ פטור מן הראיה, סוף דבר דברי התוס' צריכין תלמוד מתחילתן ועד סופן, עיין משנה למלך. והצל"ח פסחים שם כתב בכוונתם, דלא הקשו אלא למה לא עלה רבי יהודה בן בתירא לרגל, אבל על פסח לא קשה כלל דודאי הוא בדרך רחוקה ופטור, ולא מצינו שיהיה מצווה לעלות ולהתקרב עצמו קודם זמן הפסח, ובי"ד שהגיע זמן הפסח הרי הוא בדרך רחוקה, רק קושיית התוס' הא מחויב לעלות לרגל, על זה תירצו שלא היה לו קרקע, עי"ש. **ודבריו אינם מובנים לי כלל, דודאי מצות עשה על כל ישראל לעשות הפסח ככל מצות עשה שבעולם, ומחויב לילך מקצה הארץ להתקרב עצמו כדי לקיים מצות עשה, אך אם עבר והוא בדרך רחוקה יש דינים שציותה התורה, אבל בודאי מחויב להתקרב ולקיים מצות עשה, ולדבריו כל ישראל אפילו בארץ ישראל כל שהם רחוקים ט"ו מיל מירושלים, שזו דרך רחוקה עיין ש"ס פרק מי שהיה צ"ג ע"ב, פטורים מלילך ולעשות הפסח, א"כ כל ישראל פטורים לעשות פסח ראשון, ופסח שני לא יהיו מקריבים כי רוב הציבור אין עושים פסח שני, אם כן פטורים ממצות הפסח, ואי משום דחייבין בראיה, יכולים לבא ביו"ט אי תחומין דרבנן, עיין פסחים פ' ע"א תוד"ה אתה. ומבואר בפירוש בסוכה כ"ה ע"א דנפקא לן דעוסקים במצוה פטורים מן המצוה מטמאים דהיו מטמאין עצמן שבעת ימים קודם, ואי לאו משום מצוה אסורים לגרום ביטול הפסח, ויש לדחות בקל, מכל מקום אין סברא כלל שלא יהיו ישראל הדרים בכל ארץ ישראל חייבים בפסח ראשון, בודאי מצוה להתקרב שיבואו, אך אם היה בדרך רחוקה, או אפילו במזיד לא בא יש לו**

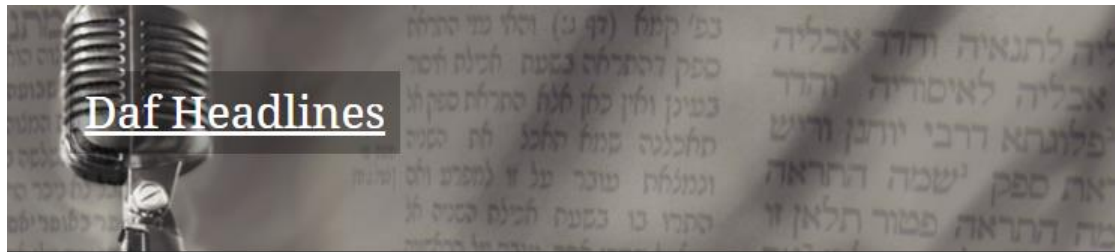
דין דרך רחוקה, ואם לא בא יקריב בשני, ואם לא הקריב בשני עיין ר"מ [כאן פ"ה ה"ב] הדינים, אבל זה קשה לשמוע שלא יהיו מצווים הרחוקים שיבואו לעשות מצות עשה. ועוד מבואר להדיא פרק אלו דברים ס"ט ע"ב, ופסקה ר"מ פ"ה ה"ד דטמא שיכול ליהרר בזמן הקרבן וישב לו בטומאתו וכן ערל שלא מל וכו' חייב כרת, הרי דמחויב לטהר עצמו ולתקן עצמו שיהיה מחויב בקרבן, אך זה ג"כ אין ראייה, דבזמן הקרבן חל עליו החיוב, אבל בדרך רחוקה קודם זמן הקרבן אין חל עליו חיוב להתקרב, ובזמן הקרבן הרי הוא בדרך רחוקה, מ"מ מצד הסברא אין סברא כלל דלא יהיה מצוה על כל ישראל כלל, בודאי מצוה להתקרב כדי לעשות הפסח.

חיי אדם חלק א כלל סח סעיף יט

חייב לקיים המצוה אפילו אם צריך לפזר על זה עישור נכסיו (א"ר בשם ר"י) ועד חומש. אבל יותר מחומש מנכסיו, אין צריך לפזר אפילו מצוה עוברת. ודוקא במצות עשה. אבל זהירות לעבור על לא תעשה, חייב ליתן אפילו כל ממונו קודם שיעבור, כמו שכתוב [דברים ו' ה'] ובכל מאודך (סימן תרנ"ו). ואם צריך לעקור מביתו לילך לעיר אחרת לקיים המצוה, צריך עיון.

נשמת אדם חלק א כלל סח סעיף ג

נ"ל דאין צריך לעקור מביתו לילך לעיר אחר לקיים המצוה אפילו מצוה דאורייתא והיא עוברת כתקיעת שופר ולולב, וראיה מהא דר"ה דף ל"ד ובש"ע סי' תקצ"ה היה לפניו ב' עירות באחת תוקעין ובאחת מברכין כו', ואי ס"ד שצריך לעקור ממקומו, קשה האיך ימצא עיר שמברכין ולא תוקעין, והלא צריכין לעקור ממקומו לילך לעיר שתוקעין, אע"כ דאין צריך לעקור. ומיהו נ"ל דבמקום דאזיל ואתי ביומו מחויב לילך וכדאיתא בסוכה (כ"ו) [כ"ז] ע"ב, ועיין ריש סי' קס"ג במ"א וצ"ע. ומ"מ במי שיש לו אשה או בנים נ"ל דודאי א"צ לעקור דירתו שהרי שמחה הוא ג"כ מצות עשה מן התורה, וקיי"ל אשה בעלה משמחה. ועוד מטעם אחר נ"ל דא"צ לילך מביתו דהא קודם י"ט לא חל עליו כלל המצוה עד י"ט ואז א"א לו לילך יותר מתחום, ואעפ"י דקיי"ל שואלין ודורשין קודם שלשים יום לכל יום טוב, כמש"כ המ"א סי' תכ"ט, וא"כ חל עליו חיוב המצוה, כדמצינו בסי' תל"ו לענין בדיקות חמץ, נראה לי לחלק דדוקא התם דהמצוה בידו לבדוק חייבוהו חכמים לקיים המצוה, אבל הכא שאינו בידו רק שיחזור אחריה אינו חייב אפילו מדרבנן. וראיה לזה בזבחים דף ק' דמחלקינן כאן קודם חצות כאן לאחר חצות, הרי להדיא דאפילו בע"פ קודם חצות לא אמרינן שכבר חל עליו חובת פסח ולא יחול עליו אנינות, אע"כ דהמצוה אינו חל על האדם עד שיגיע זמנו הראוי לקיים. וגם שם לענין בדיקות חמץ פרש"י דחכמים חייבוהו אבל לא מן התורה. ואמנם בסוכה דף כ"ה ע"ב משמע שהוא מן התורה, ועיין ברמב"ם פ"ה מהל' תלמוד תורה דחייב לקבל פני רבו ברגל ב"ט אף על גב דלא אתי ביומיה, דדוקא לר"א

מחלק הש"ס ולא קי"ל כוותיה, וא"כ מוכח דלא מהני טעם זה דושמחת לבטל שום מצוה, ולכן הדבר צ"ע.

מגן אברהם סימן יג ס"ק ח

כבוד הבריות. ואף על גב דציצית מ"ע דאורייתא ואיסור דאורייתא לא דחינן מפני כבוד הבריות מ"מ שרי דלא אמרה תורה לא תלבש בגד בלא ציצית אלא מ"ע להטיל בו ציצית וכיון שאינו יכול להטיל בו ציצית בשבת אינו עובר וכו' ונ"ל דבחול אם אין ציצית נמצאים בעיר דינן כמו בשבת: